

Sygn.akt III AUa 731/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 lutego 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Barbara Orechwa-Zawadzka (spr.)

Sędziowie: SA Dorota Elżbieta Zarzecka

SA Teresa Suchcicka

Protokolant: Magda Małgorzata Gołaszewska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 8 lutego 2018 r. w B.

sprawy z odwołania J. U.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o przywrócenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

od wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku V Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 12 września 2017 r. sygn. akt V U 209/17

oddala apelację.

SSA Teresa Suchcicka SSA Barbara Orechwa-Zawadzka SSA Dorota Elżbieta Zarzecka

Sygn. akt III AUa 731/17

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z dnia 1 marca 2017 r., wydaną na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, odmówił J. U. przywrócenia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy od dnia 1 lutego 2017 r., ponieważ Komisja Lekarska ZUS nie stwierdziła u wnioskodawcy całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy.

W odwołaniu od tej decyzji J. U. zakwestionował ustalenia organu rentowego w zakresie oceny stanu zdrowia i wniósł o przywrócenie prawa do świadczenia rentowego.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie.

Sąd Okręgowy w Białymstoku wyrokiem z dnia 12 września 2017 r. zmienił zaskarżoną decyzję i uznał J. U. za osobę częściowo niezdolną do pracy i w dalszym ciągu przyznał mu rentę z tego tytułu od dnia 1 lutego 2017 r. do dnia 31 stycznia 2019 r. Sąd stwierdził, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Sąd Okręgowy odwołał się do art. 57 i art. 61 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, które określają przesłanki przyznania bądź przywrócenia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Sąd dodał, że po spełnieniu wymaganych warunków organ rentowy przyznaje świadczenie, które w każdym czasie podlega jego kontroli. Gdy uzna, że zachodzą wymienione w art. 134 ust. 1 tej ustawy przesłanki do wstrzymania wypłaty świadczenia wydaje stosowną decyzję. W celu ustalenia stanu zdrowia J. U. Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego z zakresu chirurgii-ortopedii. Biegły rozpoznał u wnioskodawcy artrozę stawu skokowego prawego, stan po przebytych złamaniu dwukostkowym goleni prawej z podwichnięciem stawu skokowego leczonym operacyjnie w 1984 r., chorobę zwyrodnieniową kręgosłupa odcinka L-S z przewlekłym zespołem bólowym bez cech podrażnienia korzeni nerwowych, chorobę D. ręki lewej. Biegły uznał wnioskodawcę za osobę częściowo niezdolną do pracy nadal do dnia 31 stycznia 2019 r., zaś Sąd uznał opinię tego biegłego za spójną, logiczną i nie zawierającą wewnętrznych sprzeczności. Sąd oddalił wniosek dowodowy organu rentowego złożone do tej opinii, uznając, że zmierza on jedynie do przewlekłości postępowania. Uznał również, że zastrzeżenia do opinii biegłego (poza organem rentowym) złożył także przedstawiciel Komisji Lekarskiej ZUS. Sąd pominął jednak stanowisko tej komisji, stwierdzając, że złożone do akt sprawy zarzuty przedstawiciela Komisji Lekarskiej ZUS pochodzą od osoby nieuprawnionej do występowania przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych. Udział przedstawiciela Komisji Lekarskiej ZUS w postępowaniu o świadczenia emerytalno-rentowe jest uregulowany w art. 14 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz rozporządzeniu Ministra Polityki Społecznej z dnia 14 grudnia 2004 r. w sprawie orzekania o niezdolności do pracy (Dz.U. Nr 273, poz. 2711), ale przepisy te dotyczą wyłącznie postępowania w pierwszej instancji przed organem rentowym i nie przewidują udziału przedstawiciela Komisji Lekarskiej ZUS na etapie postępowania sądowego. W tym zakresie Sąd Okręgowy podzielił stanowisko Sądu Apelacyjnego w Katowicach zawarte w wyroku z dnia 17 grudnia 2002 r. (III AUa 3320/01) i dodał, że w niniejszej sprawie osobą upoważnioną do występowania w sprawie może być jedynie pracownik, który wraz pismem procesowym przedłoży pełnomocnictwo podpisane przez Dyrektora Oddziału ZUS.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy orzekł zgodnie z art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. złożył apelację od wyroku Sądu Okręgowego, zaskarżając wyrok w całości i zarzucając:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 61 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2016 r., poz. 887) poprzez przywrócenie prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy, w sytuacji gdy treść znajdującej się w aktach sprawy dokumentacji nie potwierdza, by wnioskodawca był osobą nadal niezdolną do pracy,
2. naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 286 § 1 Kodeksu postępowania cywilnego, polegające na niewyjaśnieniu wszystkich okoliczności sprawy poprzez oddalenie wniosku dowodowego w przedmiocie dopuszczenia dowodu z opinii uzupełniającej biegłego sądowego z zakresu ortopedii.

Na podstawie tych zarzutów, organ rentowy wniósł o dopuszczenie dowodu z opinii uzupełniającej biegłego z zakresie ortopedii, a w rezultacie – o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania.

Sąd Apelacyjny ustalił i zważył:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie ma zastosowanie art. 61 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r., poz. 877 z późn. zm., zwanej dalej „ustawą emerytalną”). Zgodnie z tym przepisem prawo do renty, które ustało z powodu ustąpienia niezdolności do pracy, podlega przywróceniu, jeżeli w ciągu 18 miesięcy od ustania prawa do renty ubezpieczony ponownie stał się niezdolny do pracy. Przepis ten stanowi odrębną od art. 57 ust. 1 ustawy emerytalnej podstawę przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności

do pracy, gdyż dotyczy ubezpieczonych, którzy mieli już przyznane prawo do tego świadczenia na dany okres w oparciu o art. 57 ust. 1 ustawy emerytalnej i w związku z upływem tego okresu złożyli ponowny wniosek o ustalenie uprawnień do świadczenia rentowego na dalszy okres. Prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy może być wówczas przywrócone na podstawie art. 61 ustawy emerytalnej, jeżeli w ciągu 18 miesięcy od ustania prawa do renty ubezpieczony ponownie stał się niezdolny do pracy. Wykładnia gramatyczna art. 61 ustawy emerytalnej wskazuje, że renta przywrócona nie oznacza innej, nowej renty, lecz to samo świadczenie, do którego prawo poprzednio ustało. Wyjątkowość instytucji przywrócenia renty z tytułu niezdolności do pracy polega na tym, że wyłączną przesłanką „odżycia” prawa do świadczenia po jego uprzednim ustaniu wskutek odzyskania zdolności do pracy jest ponowne zaistnienie tylko jednej z przesłanek warunkujących prawo do renty, tj. niezdolności do pracy.

Definicję osoby niezdolnej do pracy zawiera art. 12 ust. 1-3 ustawy emerytalnej. Osobą niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu, przy czym całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy, zaś częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Przy ocenie stopnia i przewidywanego okresu niezdolności do pracy oraz rokowania co do odzyskania zdolności do pracy, zgodnie z art. 13 ustawy emerytalnej, uwzględnia się stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji, a także możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne.

Nie ulega wątpliwości, że J. U. miał ustalone prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy do dnia 31 stycznia 2017 r. Z tego względu Sąd Okręgowy, dopuszczając dowód z opinii biegłych z zakresu ortopedii i rehabilitacji medycznej, dążył do wyjaśnienia, czy – zgodnie ze stanowiskiem wnioskodawcy – występuje u niego niezdolność do pracy po dniu 31 stycznia 2017 r. Ostatecznie opinię wydał tylko biegły z zakresu ortopedii, którzy uznał wnioskodawcę za osobę częściowo niezdolną do pracy od dnia 1 lutego 2017 r. do dnia 31 stycznia 2019 r. Na podstawie opinii tego biegłego Sąd Okręgowy przyznał wnioskodawcy prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na ten okres.

Wobec zawartego w apelacji wniosku organu rentowego o dopuszczenia dowodu z opinii uzupełniającej biegłego z zakresu ortopedii i zastrzeżeń wnioskodawcy do stanowiska organu rentowego, Sąd Apelacyjny uzupełnił materiał dowodowy w tym zakresie. W opinii uzupełniającej biegły z zakresu ortopedii stwierdził, że rozpoznane u wnioskodawcy schorzenia (artroza stawu skokowego prawego, stan po przebytych złamaniu dwukostkowym goleni prawej z podwichnięciem stawu skokowego leczonym operacyjnie w 1984 r., choroba zwyrodnieniowo-dyskopatyczna kręgosłupa odcinka L-S z przewlekłym zespołem bólowym bez cech podrażnienia korzeni nerwowych, choroba D. lewej ręki) czynią wnioskodawcę nadal częściowo niezdolnym do pracy zawodowej od dnia 1 lutego 2017 r. do dnia 31 stycznia 2019 r. Biegły stwierdził, że schorzenie stawu skokowego prawego i jego dysfunkcja ruchowa stanowi istotne ograniczenie do wykonywania przez wnioskodawcę pracy wymagającej długiego stania, chodzenia, kucania, przenoszenia ciężkich przedmiotów. Kwestionując stanowisko organu rentowego, biegły dodał, że wnioskodawca korzystał z zabiegów rehabilitacyjnych na kręgosłup L-S i staw skokowy prawy, o czym świadczy skierowanie na te zabiegi rehabilitacyjne.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego tak uzupełniony w postępowaniu apelacyjnym materiał dowodowy sprawy nie uzasadniał potrzeby dalszego prowadzenia postępowania dowodowego i dopuszczania dowodu z kolejnych opinii biegłych lekarzy sądowych. W ocenie Sądu Apelacyjnego wydane w sprawie dwie opinie biegłego z zakresu ortopedii są kompleksowe, rzetelne, w pełni uzasadnione oraz odnoszą się do stanu zdrowia wnioskodawcy i okoliczności wynikających z całokształtu dokumentacji medycznej, uwzględniając kwalifikacje zawodowe posiadane przez wnioskodawcę. Opinie biegłego zostały wydane przez lekarza właściwej specjalności, po uprzednim zapoznaniu się z dokumentacją medyczną wnioskodawcy, a w postępowaniu prowadzonym przed Sądem pierwszej instancji - także po jego przebadaniu. W treści opinii biegły wyczerpująco ustosunkował się do rozpoznanych u wnioskodawcy schorzeń oraz ocenił ich wpływ na jego zdolność do pracy zgodnej z posiadanymi kwalifikacjami po dniu 31 stycznia 2017 r. Wyprowadzone przez biegłego

wnioski opinii są jasne, logiczne i należycie umotywowane. Sąd Apelacyjny nie znajduje podstaw do ich podważenia płynących ani nie ma żadnych podstaw do podważania fachowości, poziomu wiedzy i obiektywizmu biegłego lekarza.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego wydane w sprawie dwie opinie biegłego z zakresu ortopedii dostarczają niezbędnych wiadomości specjalnych z tej gałęzi medycyny i mogą stanowić podstawę rozstrzygnięcia. Zgodnie z wnioskami wynikającymi z opinii biegłego ortopedy stan zdrowia wnioskodawcy narusza sprawność jego organizmu w stopniu powodującym częściową niezdolność do pracy po dniu 31 stycznia 2017 r. To oznacza, że na dzień wydania zaskarżonej w niniejszej sprawie decyzji organu rentowego z dnia 1 marca 2017 r. wnioskodawca spełnił niezbędne warunki do przywrócenia mu prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na podstawie art. 61 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W tym zakresie apelacja organu rentowego podlega oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

SSA Teresa Suchcicka SSA Barbara Orechwa-Zawadzka SSA Dorota Elżbieta Zarzecka